

רביזיה מאוזנת בהנגשת שירותים באינטרנט לאנשים עם מוגבלות – "זה נהנה וזה לא חסר" *איתון עמרם

A. הקדמה

1. **חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות - תשנ"ח 1998** (להלן: "החוק") על תקנותיו השונות, קובע את החובה להנגיש מקומות ציבוריים ופרטיים. בכלל זה נקבעה חובת הנגשת המקסם, הנגשת השירות והנגשת המידע.
2. יש להתאים את הנהלים הפנימיים, המבנים והפלטפורמות השונות בהם ניתן השירות לרבות אתר האינטרנט, על מנת שהمكان והשירות הניתן וכן המידע אודוט השירות שנייתן, יהיו נגישים לאנשים עם מוגבלות על סוגיהם השונים, באופן שוויוני וברמת איכות, נוחות ובטיחות כפי שניתנו לכל הציבור.
3. כל **יישום או תוכן חדש אשר יפורסם באתר אינטרנט החל מיום 26 באוקטובר 2017** – חייב להיות נגיש**באופן מיידי** מרגע חשיפתו לשימוש הציבור.

B. אחריות בעלי תפקיד

4. תקנות הנגישות מטילות את החובה לביצוע התאמות הנגישות לשירות על **האחראי להספקת השירות**, לרבות **בעלי השירות**, מחזיק או המפעיל שלו. כמובן, האဓאי בנסיבות האתר האינטרנט הוא מי שספק את השירות או את המידע אודוט השירות באמצעות אתר האינטרנט.
5. החוק ותקנותיו קובעים סנקציות שונות במכרה של הפרות בכלל זה: **קנסות עד 50,000 ש"ח ללא הוכחת נזק** (62,000 כולם הצמדה וריבית), **תביעות אזרחות, תביעות מנהליות ותביעות פליליות**.
6. האחריות במקרה של הפרה, חלה הן על התאגיד והן על נושא משורה בתאגיד (מנהל/שותף).

C. הריביזיה החדשה בהנגשת שירותים באינטרנט

7. במסגרת פעילותה של ועדת העבודה, הרווחה והבריאות בכנסת, בראשותו של ח"כ אילן גילאון אושר ביום 05 בספטמבר 2017 תיקון חדש בתקנות הנגישות בשירותי האינטרנט, תיקון אשר יוביל לקפיצת מדרגה בנסיבות אותה חוות אמורים אנשים עם מוגבלות.
8. תיקון עוסק בעיקר בסעיף 35 **התאמות נגישות השירות באינטרנט כפי שמוצע בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות) (תיקון)**, **התשע"ז-2017**. ונכנס לתוקפו ביום 26 באוקטובר 2017 (להלן: "יום התחילה").

D. להלן עיקרי הריביזיה

9. הריביזיה קובעת כי **מסמכים** שיועלו לאתר האינטרנט החל מיום 26 באוקטובר 2017 יהיה נגישים בהתאם לתקן נגישות האינטרנט הדן במסמכים, כל עוד אין תקן בעניין, יש לבצע התאמות נגישות במסמך בהתאם לאפשרויות הנגישות הסבירות שניתן לבצע במסגרת התוכנה בה נוצר או נערך המסמן.

10. טפסים ממוחשבים – טופס המועד למלוי באמצעות המחשב ומשמש לצורך קבלת שירות, יש להנגישו גם אם הועלה לפני מועד התחיליה. בנוספ', יש להנגיש גם מסמכים הכוללים הסבר אודiot הטופס כאמור לעיל אשר הוכנו אחרי 26 באוקטובר 2015.

11. יישומים (אפליקציות) – המיעדים לשימוש באמצעות טלפונים חכמים ומוחשי לוח צרכיים לעמוד בדרישות ההנasha לפי התקן הישראלי המועד ליישומים ככל וישנו, במידה והתקן אינו קיים, יש לבצע התאמות נגישות של היישום בהתאם לקריטריונים הקבועים בתקן נגישות האינטרנט ככל הניתן ולאפשרות ההנasha הניתנת לביצוע במסגרת מערכת הפעלה במכשירים אלו (לפחות בשתי מערכות הפעלה הנפוצות).

12. תכנים הנערבים או מופקים בידי צדדים אחרים – חייב ה"מארח" באתר האינטרנט שלו תכנים של צדדים אחרים, אינם חייב בהנשטים בלבד שיעמיד לרשות צדדים אלו תשתיות נגישות להעלאת התכנים.

13. הנשתתת תכני וידאו – חובת הוספת כתוביות לקטעי וידאו, החל רך על רשותות ציבוריות וגופים שמחזורי העסקות השנתיים שלהם עולה על 5 מיליון ₪ (מחזור ממוצע הנמוך מ 5 מיליון ₪ יזכה בפטור לשולש שנים). לעניין תכני וידאו המכילים מידע אודות השירות הנדרש לצורך קבלתו, ואינם ניתנים בחלופה אחרת, על החיבב לספק חלופה נגישות בטקסט או בהקלטה. חייב המספק תוכניות בשירותי האינטרנט שלו, יdag שההנשות שבוצעו בתוכניות יתקיימו גם בשירותי האינטרנט, למעט אם הדבר לא מתאפשר מטעמים טכנולוגיים.

14. הנשתתת סרטיוניים (מדיה מבוססת זמן) – שם הקלטה של כנס, דיון או הרצאה, ניתן לספק עבורות הנasha חלופית כגון: מסמך מותומל או פרוטוקול של התכנים.

15. נקיית הליכים נגד המפרים – בטרם הגשת תביעה בגין הפרה, יש תחילת לפנות למפר בדרישה לתקן ההפרה בהקדם ולא יותר מ 60 ימים, במהלך תקופה זו, על המפר לספק הנasha חלופית.

16. הצהרת נגישות – הצהרה זו יש לפרסם במקום בולט באתר האינטרנט או ביישום (אפליקציה) והוא כולל מידע על התאמות נגישות שבוצעו, פרטי ההתקשרות עם רכז נגישות (גוף המעסק 25 עובדים ומעלה), פרטים לצירוף קשר/פניה/הודעה/בקשה בכלל זה ציוו הפטורים טכנולוגיים במידה וניתנו כולל חלופות ההנasha המוצעת, לבקשת אדם עם מוגבלות יש למסור לו את טופס הפטור.

ה. פטורים ודרישות מופחתות בשירות אינטרנט

17. פטור מהנasha יישומים (אפליקציות) – חייב המפעיל אתר אינטרנט נגישות (מותאמת) ויישום אפליקטיבי שאינו נגיש ושניהם מעניקים שירות זהה, פטור מהנasha היישום, בלבד שיפורם ביישום (שאינו נגיש) קישור נגיש ככל האפשר, אשר יפנה לאתר הנasha.

18. פטור בשל קושי טכנולוגי – במקרה בו התשתיות הטכנולוגיות או המשק הטכנולוגי אינם מאפשרים הנasha, ניתן לבקש פטור. הפטור יינתן ע"י מושה נגישות שירות בתיעיזות עם איש מקצוע (טכנולוג), הפטור תקין לשולש שנים וניתן להאריכו בשלוש שנים נוספות. מעבר לכך, דרוש אישור מהנציבות. במקרה זה מקבל הפטור יספק הנasha חלופית.

19. רשותות חברותיות - המפרנס באמצעות הרשותות החברתיות יהיה פטור מהגשה במידה והשתנית אינה מאפשרת זאת.

20. מתחם סגור - מתחם אינטרנט שחייב אליו דורשת הרשמה מראש ומספר הרשומים לשירות במתחם אינם עולה על 500 משתמשים בו זמנית, פטור מביצוע הנגשה, למעט אם אדם עם מוגבלות ביקש התאמת.

21. מסמכים המכילים מידע אישי - שהגישה אליהם הינה באמצעות הזדהות, יש להנגישים עד **לטוף שנת 2021**. עם זאת לבקשת אדם עם מוגבלות יש לספק המסמך בצורה נגישה גם אם הוועלה לאינטרנט בטרם מועד התחלת וזאת בתוך זמן סביר ולא יאוחר מ 14 ימים. על החיבב לאפשר לאדם עם מוגבלות להגיש את בקשתו לקבלת המסמך באמצעות אתר האינטרנט של החיבב. החל מיום **1 בינואר 2022** יהולו על מסמכים אלו התאמות הנגישות בהתאם לתקן נגישות אינטרנט הדנות במסמכים (ככל שייהי) כולל ההחרוגות כאמור.

22. פרסומות - אין חובה להנגיש פרסומות בלבד שתהיה חולפה נגישה למשך השירות המוצג בפרסומה.

ו. נוטני שירותים פטורים מביצוע התאמות נגישות באמצעות האתר האינטרנט

23. פטור מלא - עסק פטור (כהגדתו בחוק מע"מ) או חייב שהמחזר השנתי הממוצע שלו אינו עולה על 100,000 שקלים, פטור מביצוע התאמות נגישות לשירותי האינטרנט.

24. פטור מוגבל בזמן - חייב אשר מחזר השנתי הממוצע שלו אינו עולה על 300,000 ש"ח, יהיה פטור מביצוע התאמות נגישות עד ליום **26 באוקטובר 2020**.

25. חייב שהמחזר השנתי הממוצע שלו נע בין 300,001 ש"ח ל 1,000,000 ש"ח שהחל לספק שירותי (באינטרנט או באמצעות אפליקציה) לפני כניסה תקנות אלו, יהיה פטור מביצוע התאמות נגישות ובלבך שדרכי ההתקשרות עימיו יפורסמו בשירות האינטרנט שלו או באתר נגיש אחר. הפטור תקף לפחות 3 שנים וניתן מחדש כל שלוש שנים. שירותי חדשים לעומת זאת - יהיו חייבים בנגישות.

ז. סוף דבר

26. לאחר דיוונים רבים ומפרכים, הצלחנו להגיע לנוסחת הנגשה מאוזנת ומידתית, מחד מאפשרת לאנשים עם מוגבלות לעשות שימוש באינטרנט בצורה טيبة ונגישה לכל האדם, ומאידך מנענת ככל האפשר מהטלת נטול כלכלי כבד מיידי על נוטני השירותים הבאים לבצע הנגשת שירות האינטרנט שלהם לעובד אנשיים עם מוגבלות וכדברי חז"ל הגענו לאיוזן של "זה נהנה וזה לא חסר".

מידע נוסף, ניתן למצוא באתר האינטרנט lms.org.il

כל הנאמר במסמך זה אינו חייב, אלא מהווה דעתך האישית, המבוססת על חוקרי ובנייה את לשון החוק, התקנות והפסיקה.

*הכותב הינו עורך דין וטכנולוג, בוגר לימודי מחשבים, בעל תואר ראשון ושני במשפטים. מייסד ובעלי משרד עורכי דין וגיור - איתן ערמן ושות'. מייסד וייר' ערמות "מכון ערם" לשווון וקידום זכויות אנשים עם מוגבלות. מייסד וייר' המרכז למשפט מדע וטכנולוגיה, סגן ממונה מרכז - לשכת עורכי הדין. ממונה נגישות וקידום זכויות אנשים עם מוגבלות - לשכת עורכי הדין. וייר' (מושתת) פורום ארצי למשפט, מדע וטכנולוגיה - לשכת עורכי הדין.